

обсягу фінансування і, відповідно, всієї відповідальності за здійснення єдиної, системної державної політики з підтримки національних меншин. Перевага такого кроку проявляється вже в тому, що зменшуються інституційні видатки на утримання державного апарату різних відомств.

Серед інших проблем, що сьогодні не вирішуються державою, – підтримка тих, хто хоче отримати українське громадянство. Мова ведеться передусім про відсутність чітко спланованої державної політики щодо організації для таких людей шкіл (курсів) з вивчення української мови та історії України. Ця проблема ніколи не втратить своєї актуальності, оскільки Україна є транзитною державою для безлічі людей, які йдуть до можливої Європи в пошуках кращої долі, однак не всі вони туди потрапляють, тож значна частина їх оселяється в Україні. Близько 20% тих, хто залишається, хочуть стати громадянами нашої держави. А те, наскільки вдало і безконфліктно наше суспільство буде спроможне розв'язувати цю проблему, адаптуючи новоприбульців, напевно, залежатиме вкраз від того, наскільки вони знатимуть нашу історію, мову, культуру. Країни Західної Європи вже накопичили певний досвід у цій сфері, який міг би бути використаний і нашою державою.

Отже, українська влада, якщо вона не бажає знову постати перед фактом, коли щось міняти вже запізно і потрібно лише пристосовуватися, повинна зробити все можливе для підтримки таких людей. Загалом ж попри певні недоліки державні органи влади здійснюють достатньо великий вплив на становище в етнопонаціональній сфері та сприяють задоволенню потреб етнопонаціональних меншин.

Подальшого дослідження та прикладної розробки у тематиці, присвяченій ролі держави у задоволенні потреб етнопонаціональних меншин, вбачається у проектуванні найбільш сприятливих схем розвитку взаємовідносин між державою та етнопонаціональними меншинами із використанням провідного закордонного досвіду.

Література.

1. Антонюк О. Етнополітичний менеджмент: теоретичне обґрунтування та емпірична реальність (початок). // Персонал. – 2007. – № 6. – С. 21–28.
2. Беліцер Н. В., Бугаєв С. В., Варивода Я. О., Євтух В. Б., Кравець Т. А. Актуальні питання вітчизняної етнополітики: шляхи модернізації, врахування міжнародного досвіду / Ю. Тищенко (заг. ред.). — К. : Український незалежний центр політичних досліджень, 2004. — 312 с.
3. Євтух В. Концептуальні засади вирішення етнопонаціональних проблем // Політичний менеджмент. – №5 (26) (жовтень 2007). – С. 46–53.
4. Котигоренко В. Становлення державного етнополітичного менеджменту в Україні // Політичний менеджмент. – 2004. – № 6(9). – С. 48–63.
5. Матеріали всеукраїнської конференції «Міжнародні взаємини в Україні: питання інформаційного простору», м. Київ, 14 лютого 2006 р. [Текст] : зб. / Міжнародні взаємини в Україні: питання інформаційного простору, всеукр. конф. (2006; Київ); упоряд. С. Бугаєв. – К. : Укр. незалеж. центр політ. дослідж., 2006. – 71 с.
6. Основні завдання Державного комітету України у справах національностей та релігій [Електронний ресурс] : Режим доступу: http://www.scnm.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=48845&cat_id=42187 – Назва з екрану.
7. Український етнополітичний менеджмент: специфіка, здобутки, проблеми [Електронний ресурс] : О. Майборода // Диалог. ua. – 11 грудня 2006 р. – Режим доступу до журн.: http://dialogs.org.ua/project_ua_full.php?m_id=8771 – Назва з екрану.

УДК 334.7

Роман Тихончук

УПРАВЛІННЯ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ ЗА РУБЕЖЕМ

Стаття присвячена управлінським аспектам діяльності акціонерного суспільства. Становлення ринкової економіки веде до розвитку організаційно-правової форми господарської діяльності у вигляді акціонерного суспільства та до проблем ефективного управління ним.

Ключові слова: акціонерне суспільство, правове регулювання, законодавство, наглядова рада, акція, виконавський орган, управління, господарська діяльність.

Сучасний розвиток ринкової економіки пов'язаний з поширенням організаційно-правових форм, якими є акціонерні товариства. Це пов'язано з функціонуванням приватної власності, коли корпоративні інтереси осіб співпадають при досягненні конкретної мети. Проте діюча практика та чинне законодавство мають певні вади в цьому напрямку, що потребує удосконалення державного регулювання діяльності акціонерних товариств з урахуванням накопиченого досвіду в інших країнах. Тому залучення досвіду зарубіжжя має рацію для подальшого удосконалення діяльності акціонерної форми функціонування капіталу.

Становлення та розвиток акціонерної форми економічної діяльності досліджувалися численними науковцями: Т. В. Кашаніною, Є. Р. Кибенко, В. В. Лаптевим, В. К. Мамутовим, И. В. Спасибо-Фатєєвою, Я. І. Функом, О. М. Винник, В. С. Щербиною та іншими.

Метою даної статті є дослідження досвіду з управління акціонерною формою капіталу розвинутих країн та країн зі східним рівнем розвитку на предмет важливості його використання в національній економіці України.

Акціонерне товариство є однією із організаційно-правових форм ведення підприємницької діяльності, яка історично себе виправдила. В умовах розвитку ринкової економіки у юридичній та економічній літературі приділяється увага різним аспектам діяльності акціонерних товариств. Одним із напрямків такої зацікавленості виступають правові проблеми управління акціонерним товариством, як з боку товариства, так і регулювання з боку державного управління.

Засади державного управління акціонерним товариством будуються на основі ефективності функціонування господарської діяльності та самого менеджменту. Тому в основі діяльності акціонерного товариства лежить розщепленість власності та управління нею.

Така розщепленість власності на елементи володіння та управління капіталом припускає, що акціонер володіючи частиною майна товариства, не має права вести справи товариства. Право управління делегується ним виконавчому органу товариства, який здійснює оперативно-господарську діяльність на засадах виконавчо-распорядчої діяльності. Його основна функція – це ефективно управління власністю акціонерів.

Це припускає невтручання загальних зборів акціонерів у здійснення виконавчим органом своїх повноважень щодо ведення справ товариства. Загальні збори акціонерів є органом управління, що визначає стратегію, засади діяльності товариства, а тому є носієм представницької влади в товаристві, що визначає засади корпоративних відносин в структурі товариства. Виконавчий орган є виборчим органом управління товариства та носієм керованості суспільства.

постановка проблеми

аналіз останніх досліджень і публікацій

основного матеріалу

мета

ВИСНОВКИ

Виконавчий орган у рамках наданої компетенції та реалізації затверджених загальними зборами акціонерів рішень здійснює справи товариства і як орган управління (адміністративний орган), представляючи його інтереси у відносинах із третіми особами, і як юридична особа.

Діяльність правління товариства користується не тільки обов'язками, але і відповідальністю виконавчого органу за керівництво поточною діяльністю товариства. Відповідальність є невід'ємним елементом діяльності виконавчого органу, оскільки він не страждає від матеріальних збитків як власник, а тому негативні наслідки повинні стосуватися посадової особи. Тим самим суспільство здобуває право вимагати від членів виконавчого органу товариства, а виконавчий орган – це орган, який здійснює виконавчо-розпорядчу діяльність.

Система управління акціонерним товариством може бути дволанковою та трьоланковою. Дволанкова система виходить із необхідності створення двох органів управління, перший – це загальні збори акціонерів, які призначають та звільняють членів виконавчого органу товариства, а виконавчий орган – це орган, який здійснює виконавчо-розпорядчу діяльність.

Трьоланкова система поділу влади доповнюється принципом функціонування управління товариством, що має ще одну ланку – наглядацьку раду. Загальні збори є органом, який постійно не контролює виконавчий орган, і таким чином довіряє йому і не може приймати рішення із питань, що виходять за рамки встановленої законом його компетенції. Тому необхідність наглядацької ради припиняється, що стане своєрідним містком між загальними зборами акціонерів і виконавчим органом в інтересах акціонерів.

Функціями наглядацької ради є, зокрема, обрання й припинення повноважень членів виконавчого органу, а також здійснення контролю за його діяльністю. При цьому контроль наглядацької ради не обмежується тільки встановленням факту правомірності або неправомірності тієї чи іншої дії виконавчого органу, а припускає також перевірку його дій з погляду доцільності й комерційної необхідності [1, 2]. Наглядова рада немає права втручатися в дії правління по веденню оперативно-господарських справ товариства.

Справи акціонерного товариства під своєю відповідальністю веде виконавчий орган, що є основою його самостійності відносно інших органів управління товариства та третіх осіб. Члени виконавчого органу, що порушили свої обов'язки, зобов'язані відшкодувати суспільству заподіяний внаслідок цього збиток як солідарні боржники [3]. Обов'язок щодо відшкодування збитку не настає, якщо дія грунтується на відповідному до закону рішенні загальних зборів акціонерів. Схвалення дії виконавчого органу наглядовою радою не виключає існування в нього обов'язку щодо відшкодування збитку.

Система управління діяльності товариства визначається на законодавчому рівні, шляхом прийняття законів, що містять значну кількість імперативних норм, тому трьоланкові системи управління акціонерним товариством використовують держави системи Європейського права.

В Росії системи управління акціонерним товариством мають свої колізії. З одного боку, російське акціонерне законодавство представляється досить гнучким: з урахуванням тієї обставини, що російське право традиційно відноситься до системи континентального права, російське законодавство дозволяє акціонерам (засновникам) передбачити в уставі товариства трьоланкову систему управління товариством або відступити від неї настільки, наскільки дозволяє закон. З іншого боку, російському акціонерному праву та законодавству бракує правової ідеї, на основі якої повинна формуватися система управління товариством, у властивій усякій системі цілісності та завершеності.

Акціонерний закон ФРН 1965 р. містить більш тверді вимоги, відповідно до яких якщо є спірним питання, чи виявляли члени виконавчого органу (правління) дбайли-

вість сумлінного керування, то тягар доведення лежить на них [3].

Закон допускає можливість віднести до компетенції наглядацької ради окремі питання керівництва поточною діяльністю товариства (підпункт 18 п. 1 ст. 65 ФЗ «Про акціонерні товариства»), але це дозволяє повною мірою наділати раду директорів операційною функцією. Зазначений перерозподіл компетенції між органами управління порушує систему стримувань і противаг, але не дозволяють трансформувати трьоланкову систему управління товариством у дволанкову, тому відповідним нормам Закону не вистачає ідейної завершеності.

Є досить спірною проведена в російському акціонерному законодавстві ідея створення виконавчих органів товариства: колегіальний виконавчий орган може створюватися тільки поряд з одноособовим виконавчим органом товариства (п. 1 ст. 69 ФЗ «Про акціонерні товариства»). Колегіальний виконавчий орган товариства приймає рішення за наявності кворуму, що повинен становити не менше половини числа його обраних членів. Передача права голосу членом колегіального виконавчого органу товариства іншій особі, у тому числі іншому члену колегіального виконавчого органу товариства, не допускається (п. 2 ст. 70 ФЗ «Про акціонерні товариства»).

Компетенцією володіє тільки колегіальний виконавчий орган товариства, у той час як член цього органу не має права приймати будь-які рішення, що породжують правові наслідки, тобто обов'язкові для акціонерів, органів управління, працівників товариства або третіх осіб. Трудова функція члена колегіального виконавчого органу товариства виявляється в участі в засіданнях колегіального виконавчого органу товариства та формуванні його рішень.

Членом колегіального виконавчого органу, як правило, обираються особи, що є заступниками одноособового виконавчого органу товариства, і інші працівники, що займають керівні посади в товаристві. Керівникам делегуються повноваження, необхідні для виконання компетенції колегіального органу, тобто своїх посадових обов'язків. Рішення, прийняті керівником у рамках реалізації делегованих йому повноважень, мають правові наслідки, бо є обов'язковими для підлеглих йому працівників і для товариства, якщо керівникові видане доручення.

Керівник, що є одночасно членом колегіального органу управління, тим самим обіймає дві посади в суспільстві. Причому оптимізувати організаційну структуру товариства, сполучивши зазначені трудові функції в рамках однієї посади, не дозволяє законодавство, установлюючи для таких посад різний правовий режим. Член колегіального виконавчого органу для вступу на посаду повинен бути обраний у члени колегіального виконавчого органу рішенням загальних зборів акціонерів або ради директорів товариства залежно від компетенції зазначених органів управління відповідно до уставу товариства (абзац 2 ст. 281 Трудового кодексу РФ і підпункт 8 п. 1 ст. 48 ФЗ «Про акціонерні товариства»), у той час як керівникові досить почати роботу з управління товариства (ст. 67 Трудового кодексу РФ). Загальні збори акціонерів, якщо утворення колегіального виконавчого органу не віднесено уставом товариства до компетенції ради директорів (наглядацької ради) товариства, мають право в будь-який час ухвалити рішення щодо дострокового припинення повноважень членів колегіального виконавчого органу товариства (абзац 2 ст. 281 Трудового кодексу РФ, підпункт 8 п. 1 ст. 48 і п. 3 ст. 69 ФЗ «Про акціонерні товариства»), у той час як звільнити керівника суспільство може тільки по підставах та у порядку, прямо передбаченими трудовим законодавством. Будь-які спроби сполучення трудових функцій члена колегіального виконавчого органу і керівника в одній посаді не приведуть до досягнення необхідного ефекту, оскільки у випадку дострокового припинення трудового договору відповідно до абзацу 2 ст. 281 Трудового кодексу РФ і п. 3 ст. 69 ФЗ «Про акціонерні

товариства» така особа в судовому порядку буде відновлена на роботі з покладанням на нього трудових функцій керівника або на посаді керівника.

На практиці виникають численні проблеми, пов'язані з неможливістю сполучення трудових функцій члена колегіального виконавчого органу і керівника в одній посаді: починаючи від незручностей технічного характеру та закінчуючи незручностями ведення бізнесу. Прикладом незручностей технічної властивості є необхідність заключення двох письмових трудових договорів з такими особами - один як із членом колегіального виконавчого органу, а інший - як з керівником товариства. Із проблемами, пов'язаними з веденням бізнесу, зіштовхуються акціонери, які мають намір надати право вести справи товариства декільком особам: оскільки без доручення діяти від імені товариства має право тільки одноособовий виконавчий орган товариства (п. 2 ст. 69 ФЗ «Про акціонерні товариства»), а членство в колегіальному виконавчому органі таких прав не дає, реалізація зазначених намірів акціонерів здійснюється тільки за допомогою обрання однієї із запропонованих кандидатур на посаду генерального директора (особи, що здійснює функції одноособового виконавчого органу товариства), а інші призначаються на посаду керівників. При цьому, як можна помітити, російське акціонерне законодавство ставить зазначених осіб у свідомо нерівноправне становище: зокрема, можливість реалізації керівниками повноважень на здійснення угод від імені товариства безпосередньо залежить від волі одноособового виконавчого органу, оскільки керівник має право складати угоди від імені товариства тільки при наявності в нього доручення, що видається одноособовим виконавчим органом товариства.

Світова практика дозволяє формувати колегіальний виконавчий орган товариства, кожен член якого має право вести справи від імені товариства. Зокрема, Акціонерний закон ФРН 1965 р. передбачає створення виконавчого органу - правління, що може складатися з одного або кількох людей (§ 76). Якщо правління складається з декількох осіб, то за загальним правилом ведення справ здійснюється за спільною згодою всіх членів правління. Уставом або внутрішнім документом товариства може бути передбачена можливість прийняття рішень кваліфікованою більшістю голосів (§ 77). Подання інтересів товариства перед третіми особами здійснюється всіма членами правління спільно, якщо інше не встановлено уставом товариства. Устав може надати право подання інтересів товариства окремим членам правління, а самі члени правління мають право вповноважити одного з них складати певні угоди або певні види угод (§ 78).

Закон Англії про компанії 1985 р. встановлює, що рада директорів може складатися з одного або декількох осіб (акціонерне право Англії дотримується дволанкової системи управління товариством, тому рада директорів є виконавчим органом товариства). Мінімальна кількість директорів для публічної компанії (акціонерного товариства, акції якого торгуються та котируються на фондовій біржі) - два, приватної - один (ст. 282).

Існуюча на даний момент у Росії система управління акціонерним товариством схожа на чотирирівневого неповороткого монстра (загальні збори акціонерів - рада директорів (наглядацька рада) - колегіальний виконавчий орган - одноособовий виконавчий орган), що далеко не завжди є зручним для ведення бізнесу.

Якщо устав товариства передбачає одночасно наявність одноособових і колегіальних виконавчих органів, виникають окремі питання, пов'язані з діяльністю одноособового виконавчого органу товариства. Особа, яка здійснює функції одноособового виконавчого органу товариства, виконує також функції голови колегіального виконавчого органу товариства (п. 1 ст. 69 ФЗ «Про акціонерні товариства»).

Поряд з терміном «одноособовий виконавчий орган товариства» законодавство вживає термін «особа, що здійс-

нює функції одноособового виконавчого органу товариства». За змістом п. 1 ст. 53 Цивільного кодексу РФ орган юридичної особи є частиною юридичної особи, через яку він здобуває цивільні права й приймає на себе цивільні обов'язки. Орган юридичної особи діє у відповідності із законодавством та установчими документами. Порядок призначення або обрання органів юридичної особи визначається законом та установчими документами. Таким чином, оскільки одноособовий виконавчий орган акціонерного товариства може здійснювати свою діяльність тільки у випадку обрання особи, що буде здійснювати його функції, закон з необхідністю встановлює порядок обрання одноособового виконавчого органу товариства та регулює його діяльність, для чого вживає обидва зазначені терміни. Ці терміни вживаються залежно від характеру правовідносин, регульованих законом. Зокрема, регулюючи порядок укладання договору з особою, обраною здійснювати функції одноособового виконавчого органу, закон не використовує в даній нормі термін «одноособовий виконавчий орган», оскільки укладання договору між товариством і його органом, що є частиною цього товариства, стало б безглуздом.

На відміну від голови ради директорів акціонерного товариства, що обирається членами ради директорів (наглядацької ради) з їх числа (п. 1 ст. 67 ФЗ «Про акціонерні товариства»), головою колегіального виконавчого органу є одноособовий виконавчий орган товариства чинно закону (п. 1 ст. 69 ФЗ «Про акціонерні товариства»). Голова ради директорів (наглядацької ради) споконвічно обирався як член ради директорів (наглядацької ради) товариства, у той час як особа, що здійснює функції одноособового виконавчого органу товариства, у члени колегіального виконавчого органу не обирається. Таким чином, за загальним правилом одноособовий виконавчий орган не є членом колегіального виконавчого органу товариства. Якщо норма закону поширюється як на членів колегіального виконавчого органу, так і на одноособовий виконавчий орган, вона адресується виконавчому органу товариства, як, наприклад, у підпункті 8 п. 1 і п. 2 ст. 48, підпункті 9 п. 1 ст. 65 і п. 2 ст. 65 ФЗ «Про акціонерні товариства». Зокрема, при застосуванні абзацу 2 п. 2 ст. 66 ФЗ «Про акціонерні товариства», який передбачає, що члени колегіального виконавчого органу товариства не можуть становити більше чверті складу ради директорів (наглядацької ради) товариства, одноособовий виконавчий орган не повинен розглядатися як член колегіального виконавчого органу товариства. Так само при визначенні кворуму для проведення засідання колегіального виконавчого органу товариства (абзац 1 п. 2 ст. 70 ФЗ «Об акціонерних товариствах») одноособовий виконавчий орган не враховується при визначенні кворуму для проведення засідання колегіального виконавчого органу товариства.

Варто визнати, що одноособовий виконавчий орган товариства не буде мати можливості належним чином здійснювати функції голови колегіального виконавчого органу, якщо не буде наділений правами члена колегіального виконавчого органу товариства, звичайно з урахуванням свого правового положення.

Колегіальний виконавчий орган товариства діє на підставі уставу товариства, а також затвердженого загальними зборами акціонерів внутрішнього документу товариства (положення, регламенту або іншого документу), у якому встановлюються строки та порядок скликання і проведення його засідань, а також порядок прийняття рішень (п. 1 ст. 70 ФЗ «Про акціонерні товариства»). Виходячи зі сформованої практики, член колегіального виконавчого органу вправі брати участь у його засіданнях, голосувати стосовно питань порядку денного, а також вимагати проведення засідань колегіального виконавчого органу товариства та вносити питання до порядку денного засідань. Згідно закону одноособовий виконавчий орган товариства організує проведення засідань колегіального виконавчого органу, здійснює функції голови колегіального виконавчого органу товариства

ва, підписує протоколи його засідань, виконує його рішення (п. 1 ст. 69 і п. 2 ст. 70 ФЗ «Про акціонерні товариства»). Тим самим особа, що здійснює функції одноособового виконавчого органу товариства:

- скликає засідання колегіального виконавчого органу на вимогу його члена (членів), а також за власною ініціативою, якщо інше не передбачено уставом або затверджуваними загальними зборами акціонерів внутрішнім документом товариства, і на вимогу інших органів та осіб, прямо передбачених уставом або затверджуваними загальними зборами акціонерів внутрішнім документом товариства;
- формує порядок денний засідання колегіального виконавчого органу товариства, включаючи в нього питання, запропоновані його членами, а також вносить до порядку денного питання за власною ініціативою, якщо інше не передбачено уставом або затверджуваними загальними зборами акціонерів внутрішнім документом товариства, і на вимогу інших органів й осіб, прямо передбачених уставом або затвердженими загальними зборами акціонерів внутрішнім документом товариства;
- бере участь і головує в засіданнях колегіального виконавчого органу товариства, тому що в противному випадку особа, що здійснює функції одноособового виконавчого органу, це змогло б здійснювати функції голови колегіального виконавчого органу товариства;
- голосує із всіх питань порядку денного засідання колегіального виконавчого органу товариства, тому що в противному випадку особа, що здійснює функції одноособового виконавчого органу, не змогла б повною мірою здійснювати функції голови колегіального виконавчого органу товариства;
- підписує протоколи засідань колегіального виконавчого органу товариства та виконує його рішення.

Особа, яка обрана здійснювати функції одноособового виконавчого органу товариства, на період від'їзду у відрядження, у відпустку та т.п. у приказному порядку розподіляє свої права й обов'язки між керівниками товариства або покладає їх на одного зі своїх заступників. Однак такі керівники не мають права без доручення представляти інтереси товариства перед третіми особами та здійснювати права і обов'язки одноособового виконавчого органу стосовно колегіального виконавчого органу товариства. Керівник має право представляти інтереси товариства перед третіми особами тільки у випадку наявності в нього доручення, виданого одноособовим виконавчим органом товариства. Що стосується прав і обов'язків одноособового виконавчого органу стосовно колегіального виконавчого органу товариства, то під час відсутності одноособового виконавчого органу, може здійснювати функції керування тільки член колегіального виконавчого органу товариства і тільки у випадку, якщо такий порядок надання зазначених прав й обов'язків члену колегіального виконавчого органу товариства передбачений в уставі або затверджуваному загальними зборами акціонерів внутрішньому документі товариства.

Широке використання акціонерних товариств в сучасних економічних системах свідчить, що ця організаційно-правова форма іманентна ринковій економіці і має широкі перспективи свого розвитку.

Функціонування акціонерних товариств має свої особливості, оскільки воно поєднує одиничні капітали в один з метою вирішення значних проблем економічного розвитку і одержання прибутку акціонерів. Це викликає особливість управління акціонерним капіталом, де стикаються інтереси власників акцій, виконавчого органу та робітників. Взаємовідносини між цими структурними елементами є достатньо складними і добитися ефективної роботи акціонерного товариства можна за рахунок сполучення інтересів сторін та ефективного управління справами товариства.

Література.

1. Гражданское и торговое право капиталистических государств / Под ред. Е. А. Васильева. – М, 1993. – С. 159.
2. Гражданское и торговое право капиталистических государств / Под ред. Р. Л. Нарышкиной. – М, 1983. – Ч. 1. – С. 179.
3. Акционерный закон ФРГ 1965 р. // Современное зарубежное и международное частное право. – М., 1996. – Ч. II. – С. 167–327.

УДК 323.1(477): 329

Ілля Фікс

ПИТАННЯ ЕТНОПОЛІТИКИ В ПРОГРАМАХ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ УКРАЇНИ

У статті розглядаються концепції державної етнонаціональної політики в Україні, які пропонуються політичними партіями. Аналізуються політичні програми провідних партій України. Визначається зміст та напрямки етнополітики, що в них закладені, узагальнюються основні принципи. Розглядається роль держави у здійсненні теорій, що пропонуються, а також їх співвідношення із домінуючими суспільними переконаннями.

Ключові слова: політична партія, етнонаціональна політика, титульна нація, національні меншини, державна мова, націоналізм, національність.

Формування засад державної етнонаціональної політики, які мають реальні можливості утілення у життя через відповідні адміністративні та правові важелі, в Україні здійснюється у середовищі таких інститутів, як політичні партії. Вони мають дуалістичну природу – як суспільне формування і носії певної ідеології і як інститути, що формують органи влади – законодавчі, виконавчі (уряд формується парламентською партійною коаліцією), місцеві ради і – у потенціалі, – як передбачається варіантами конституційної та адміністративної реформ – виконавчі органи місцевих рад.

Політичні партії є одним з основних інструментів, що надають істотний вплив на формування принципів державної політики в Україні. З переходом на пропорційну модель виборів до законодавчих і представницьких органів влади Верховна Рада України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласні, міські і районні ради формуються тільки з представників партій, які дістали виняткове право пропонувати кандидатів у депутати. Таким чином, партії, що шляхом перемоги на виборах здобули проходження у відповідну раду, отримують можливість реалізувати свою політичну програму, яка априорі й дозволила залучити голоси виборців. При цьому, партії, представлені у Верховній Раді України мають можливість втілювати свої програмні принципи шляхом проведення тих або інших законодавчих актів, тобто здійснювати формування державної політики в усіх сферах.

Ідеальна модель є такою, що політична програма партії є відображенням переконань певних кіл суспільства. Чим